

Brusel 12. června 2018
(OR. en)

10050/18

**Interinstitucionální spis:
2018/0222 (NLE)**

RC 16
COMPET 451
ECO 52
EF 169
IND 167
REGIO 43

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generálního tajemníka Evropské komise
Datum přijetí:	7. června 2018
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2018) 398 final
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ RADY, kterým se mění nařízení Rady (EU) 2015/1588 ze dne 13. července 2015 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na určité kategorie horizontální státní podpory

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2018) 398 final.

Příloha: COM(2018) 398 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 6.6.2018
COM(2018) 398 final

2018/0222 (NLE)

Návrh

NAŘÍZENÍ RADY,

kterým se mění nařízení Rady (EU) 2015/1588 ze dne 13. července 2015 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na určité kategorie horizontální státní podpory

(Text s významem pro EHP)

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Dne 2. května 2018 předložila Komise svůj návrh příštího víceletého finančního rámce (COM(2018) 321 final). Na základě toho Komise navrhuje řadu horizontálních a odvětvových programů financování EU, které reagují na nové výzvy a současně pokračují v již zavedených úspěšných činnostech.

Cílem tohoto návrhu na změnu zmocňovacího nařízení EU v oblasti státní podpory (nařízení Rady (EU) 2015/1588) je zlepšit souhrn uvedených programů financování EU s pravidly státní podpory. To umožní Komisi provést cílené změny stávajících pravidel státní podpory, aby mohly být vnitrostátní prostředky – včetně prostředků z evropských strukturálních a investičních fondů spravovaných na vnitrostátní úrovni – a prostředky EU spravované centrálně Komisí co nejlépe kombinovány, aniž by došlo k narušení hospodářské soutěže na jednotném trhu EU.

Účelem pravidel EU pro státní podporu je zajistit, aby veřejné výdaje nenarušovaly hospodářskou soutěž mezi podniky na jednotném trhu EU, a to na základě tří hlavních zásad:

- společný zájem: veřejné výdaje by měly sloužit obecným cílům politiky, jako jsou podpora investic, vzdělávání a odborné přípravy, regionální soudržnosti, výzkumu a vývoje, zlepšování digitálních, dopravních a energetických sítí a boj proti znečišťování životního prostředí a změně klimatu,
- doplňkovost: veřejné výdaje by měly vyplnit mezeru, nikoli vytlačovat nebo pouze nahrazovat soukromé investice,
- nákladová efektivnost: veřejné výdaje by neměly překročit rámec toho, co je nutné k dosažení politického cíle.

Finanční prostředky EU spravované centrálně Komisí, které nespádají do rozhodovací pravomoci členských států (např. program COSME, Horizont Evropa nebo Digitální Evropa), nepředstavují státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

Pokud však členské státy poskytují doplňkové vnitrostátní finanční prostředky na projekt nebo finanční nástroj podporovaný z centrálně spravovaných prostředků EU či přispívají zdroji, nad nimiž mají určitou míru rozhodovací pravomoci, do centrálně spravovaných fondů, uplatňují se pravidla státní podpory na část financování, která spadá do rozhodovací pravomoci členského státu.

Podobně platí, že členské státy mají větší kontrolu nad finančními prostředky EU v rámci sdíleného řízení, jako je tomu v případě evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondů), včetně Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Tento typ financování proto představuje státní prostředky ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU a podléhá kontrole státní podpory.

V tomto ohledu je důležité správné propojení pravidel fondů EU s pravidly státní podpory, aby byly zaručeny co nejlepší účinky víceletého finančního rámce a předešlo se zbytečným komplikacím. Je to obzvláště důležité v případech, kdy je projekt financován jak z prostředků EU centrálně spravovaných Komisí, tak z prostředků spravovaných členskými státy. Aby se pro členské státy, finanční zprostředkovatele a tvůrce projektů zjednodušilo řešení takových případů, měla by být pravidla fondů EU a pravidla státní podpory sladěna. Proto návrhy Komise týkající se fondů EU obsahují některé klíčové zásady kontroly státní podpory, například aby státní zásahy pouze doplňovaly, a ne vytlačovaly soukromé financování, které by mělo být dále rozvíjeno a mělo by řídit realizaci. Z toho důvodu také Komise současně navrhuje dále zjednodušit příslušná pravidla státní podpory.

V této souvislosti hraje klíčovou roli nařízení Komise (EU) 2017/1084 ze dne 14. června 2017¹ (obecné nařízení o blokových výjimkách). Prohlašuje určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem a umožňuje členským státům přímo provádět opatření podpory bez předchozího schválení Evropskou komisí.

Existují tři oblasti, v nichž by změny obecného nařízení o blokových výjimkách mohly zlepšit souhrn programů financování EU s pravidly státní podpory.

Vnitrostátní financování kombinované s nástroji fondu InvestEU

Komise dnes předložila svůj návrh nového fondu InvestEU², jednotný soubor pravidel pro všechny finanční nástroje a rozpočtové záruky v příštím rozpočtu EU. Návrh zajišťuje, aby Komise hrála významnou úlohu při výběru podporovaných projektů a programů v souladu se společným zájmem EU a aby veřejná podpora doplňovala soukromé investice, byla transparentní a byly vyhodnoceny její účinky. Návrh fondu InvestEU již obsahuje klíčové zásady pro státní podporu. Až budou tyto zásady převedeny do dostatečně jasných pravidel fungování fondu, budou k ochraně hospodářské soutěže na jednotném trhu v případě, že finanční prostředky členského státu jsou kombinovány s prostředky EU v rámci fondu InvestEU, zapotřebí pouze omezené dodatečné požadavky na státní podporu. Na tomto základě by mohly být příslušné požadavky na státní podporu stanoveny v obecném nařízení o blokových výjimkách, které by doplňovalo nařízení o fondu InvestEU a investiční pokyny fondu InvestEU obsahující nezbytné záruky. Díky takové změně obecného nařízení o blokových výjimkách by se finanční prostředky členských států poskytované nebo podporované z fondu InvestEU nemusely předem oznamovat Komisi podle pravidel státní podpory, a zajistilo by se tak zjednodušené a účinné fungování fondu InvestEU.

Výzkum, vývoj a inovace

Komise dnes rovněž předložila svůj návrh programu Horizont Evropy³. Podle tohoto návrhu lze některým výzkumným projektům malých a středních podniků udělit tzv. „pečeť excellence“. K získání pečete je nutné, aby Komise projekt vyhodnotila jako „vynikající“, aby byl projekt způsobilý podle přísných požadavků pravidel EU pro financování Uní a aby jediným důvodem, proč nemůže být ve skutečnosti financován, byla rozpočtová omezení fondu EU. U takových projektů by bylo možno stanovit, že mohou být zcela financovány členskými státy (včetně strukturálních fondů), aniž by bylo nutné předchozí schválení Komisí. Projekty s pečeti excellence a relativně omezená výše finanční podpory tak, jak je Komise ve svém návrhu programu Horizont Evropa představila, rozptylují jakékoli obavy z narušení hospodářské soutěže.

Stejně tak by bylo možno stanovit, že projekty v oblasti výzkumu, vývoje a inovací vyhodnocené a vybrané v souladu s pravidly platnými pro program Horizont Evropa a financované společně programem Horizont Evropa a členskými státy (včetně strukturálních fondů), jsou-li zastoupeny alespoň tři členské státy, mohou být realizovány bez dodatečného posouzení podílu členských států na financování podle pravidel státní podpory. Bylo by to možné, protože pravidla představená v návrhu Komise, která určují, zda projekt splňuje podmínky pro podporu z programu Horizont Evropa, rozptylují jakékoli obavy z narušení hospodářské soutěže. Především požadují, aby projekty splňovaly cíle společného zájmu EU a řešily jasně definovaná tržní selhání.

Evropská územní spolupráce

¹ Úř. věst. L 156, 20.6.2017, s. 1.

² COM(2018) 439.

³ COM(2018) 441.

Podpora Evropské územní spolupráce je již mnoho let důležitou prioritou politiky soudržnosti EU. Podle současných pravidel státní podpory je již možné tyto projekty podporovat z veřejných finančních prostředků. V posledních letech získala Komise v oblasti opatření podpory zaměřených na propagaci projektů Evropské územní spolupráce značné zkušenosti. Mohlo by se proto zvážit další rozšíření oblasti působnosti opatření podpory podle obecného nařízení o blokových výjimkách.

Je proto nutné změnit právní základ obecného nařízení o blokových výjimkách, tj. nařízení Rady (EU) 2015/1588 ze dne 13. července 2015 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na určité kategorie horizontální státní podpory (kodifikované znění) (dále jen „zmocňovací nařízení“)⁴, aby Komise mohla po konzultaci všech zúčastněných stran a poradního výboru členských států zahrnout do obecného nařízení o blokových výjimkách všechna vhodná opatření.

1. CÍL A SOUVISLOSTI NÁVRHU

Zmocňovací nařízení opravňuje Komisi prohlásit formou nařízení, že některé kategorie státních podpor jsou slučitelné se společným trhem a nevztahuje se na ně oznamovací povinnost podle čl. 108 odst. 3 SFEU. Tyto kategorie zahrnují například podporu malým a středním podnikům, podporu na výzkum a vývoj nebo podporu na ochranu životního prostředí. Komise nyní navrhuje přidat dvě další kategorie.

Návrh na zahrnutí **dvou nových kategorií** do zmocňovacího nařízení umožňuje Komisi přijímat blokové výjimky na základě stanovení jasných kritérií slučitelnosti, která zajistí, aby byl dopad na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy omezený. Přijetím blokových výjimek by bylo možno výrazně zjednodušit administrativní postupy pro členské státy a Komisi na základě jasně definovaných podmínek slučitelnosti *ex ante*. Návrh zahrnout do zmocňovacího nařízení nové kategorie však neznamená, že bude v těchto kategoriích nutné ihned provádět blokovou výjimku ani že veškerá opatření spadající do dané kategorie budou blokově vyňata v celém svém rozsahu.

Nové kategorie, které by měly být zahrnuty do zmocňovacího nařízení

Financování členskými státy poskytované nebo podporované z finančních nástrojů nebo rozpočtových záruk EU centrálně spravovaných Komisí

V uplynulých letech vzrostl význam finančních nástrojů a rozpočtových záruk EU při poskytování podpory v celé řadě oblastí. Ve víceletém finančním rámci na období po roce 2020 má vzrůst ještě více. Návrhy Komise týkající se finančních nástrojů a rozpočtových záruk EU centrálně spravovaných Komisí obsahují důležitá ochranná opatření proti přílišnému narušení hospodářské soutěže. Kromě toho mají zpravidla méně rušivý účinek než granty v podobné výši, protože obvykle zahrnují menší částky podpory. Například tržně nekonformní záruka za úvěr ve výši 100 milionů EUR obvykle obnáší pouze částku podpory, která odpovídá rozdílu mezi poplatkem za tržně konformní záruku a skutečným poplatkem za záruku uhrazeným příjemcem a je výrazně nižší než celková částka ve výši 100 milionů EUR.

Proto je vhodné Komisi umožnit, aby za předpokladu, že jsou splněny určité podmínky, uplatňovala blokové výjimky na podporu udělovanou členskými státy prostřednictvím financování, které je dále poskytováno nebo podporováno z finančních nástrojů nebo rozpočtových záruk EU centrálně spravovaných Komisí. Ze zkušeností Komise vyplývá,

⁴ Úř. věst. L 248, 24.9.2015, s. 1.

že sladění takové podpory s podmínkami platnými pro centrálně spravované finanční nástroje a rozpočtové záruky EU, jak je provádí orgány Unie, se zajistí, že podpora poskytovaná členskými státy nepovede k žádnému výraznému narušení hospodářské soutěže a mohou být definovány jasné podmínky její slučitelnosti.

Podpora Evropské územní spolupráce

Podpora Evropské územní spolupráce je již mnoho let hlavní prioritou politiky soudržnosti EU. Na podporu pro malé a střední podniky na náklady vzniklé v souvislosti s projekty Evropské územní spolupráce se již bloková výjimka podle obecného nařízení o blokových výjimkách vztahuje. Zvláštní ustanovení týkající se regionální podpory investic realizovaných podniky všech velikostí jsou rovněž zahrnuta v Pokynech k regionální státní podpoře na období 2014–2020⁵ a v části obecného nařízení o blokových výjimkách věnované regionální podpoře. Díky tomu získala Komise v oblasti opatření podpory zaměřených na propagaci projektů Evropské územní spolupráce značné zkušenosti. Proto je vhodné Komisi zmocnit, aby na financování poskytované na podporu těchto projektů uplatňovala blokové výjimky.

2. SOULAD S OSTATNÍMI POLITIKAMI A CÍLI UNIE

Tento návrh je úzce svázán s víceletým finančním rámcem a s různými výdajovými programy, které Komise navrhla.

Doplňkové vnitrostátní financování projektů podporovaných z centrálně spravovaných prostředků EU představuje státní podporu podle čl. 107 odst. 1 SFEU. Tento návrh má za cíl usnadnit kombinaci uvedených státních prostředků s finančními nástroji a rozpočtovými zárukami EU centrálně spravovanými Komisí, poskytnout právní jistotu a zároveň zajistit, aby nebyla ve velké míře narušena hospodářská soutěž.

Podpora projektů Evropské územní spolupráce je již mnoho let důležitou prioritou politiky soudržnosti EU a tento návrh ji dále usnadní.

3. PRÁVNÍ STRÁNKA

• Právní základ

Právním základem tohoto návrhu je článek 109 SFEU, který umožňuje Radě přijímat veškerá potřebná nařízení, zejména s cílem stanovit podmínky pro uplatňování čl. 108 odst. 3 SFEU a kategorie podpor, které jsou z uvedeného postupu vyňaty. Rada musí rozhodnout kvalifikovanou většinou na návrh Komise a po konzultaci s Evropským parlamentem.

• Subsidiarita a proporcionalita

Návrh spadá do výlučné pravomoci Unie. Zásada subsidiarity se proto neuplatní.

Návrh nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení jeho cíle, a je tudíž v souladu se zásadou proporcionality.

• Volba nástrojů

Navrhovaný nástroj: nařízení.

⁵ Úř. věst. C 209, 23.7.2013, s. 1.

Nařízení je jediným právním nástrojem, který je vhodný pro změnu nařízení (EU) 2015/1588.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Návrh nemá žádné důsledky pro rozpočet Unie.

Návrh

NAŘÍZENÍ RADY,

kterým se mění nařízení Rady (EU) 2015/1588 ze dne 13. července 2015 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na určité kategorie horizontální státní podpory

(Text s významem pro EHP)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 109 této smlouvy,
s ohledem na návrh Evropské komise,
s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu⁶,
vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení Rady (EU) 2015/1588 ze dne 13. července 2015 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na určité kategorie horizontální státní podpory⁷ zmocňuje Komisi prohlásit formou nařízení, že některé specifikované kategorie státních podpor jsou slučitelné s vnitřním trhem a nevztahuje se na ně oznamovací povinnost podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy.
- (2) Centrálně spravované prostředky EU, tedy prostředky přímo či nepřímo spravované Unií (s vyloučením prostředků spravovaných sdíleně s členskými státy), stále více podporují činnosti ve společném zájmu EU prostřednictvím finančních nástrojů nebo rozpočtových záruk, a přispívají tak zvláště významně k růstu a soudržnosti. Komise by měla být zmocněna prohlásit, že za určitých podmínek je podpora udělována členskými státy, která je poskytována nebo podporována z uvedených centrálně spravovaných finančních nástrojů nebo rozpočtových záruk, slučitelná s vnitřním trhem a nevztahuje se na ni oznamovací povinnost. Ze zkušeností Komise vyplývá, že taková podpora nevede k žádnému výraznému narušení hospodářské soutěže, neboť je v souladu s podmínkami platnými pro dané finanční nástroje nebo rozpočtové záruky, jak je provádí orgány Unie, a lze definovat jasné podmínky slučitelnosti.
- (3) Podpora Evropské územní spolupráce je důležitou prioritou politiky soudržnosti EU. Komise by měla být zmocněna prohlásit, že za určitých podmínek je podpora projektů Evropské územní spolupráce slučitelná s vnitřním trhem a nevztahuje se na ni oznamovací povinnost. Ze zkušeností Komise vyplývá, že taková podpora má pouze omezený dopad na hospodářskou soutěž a obchod mezi členskými státy a lze definovat jasné podmínky slučitelnosti.

⁶ Úř. věst. C [...], [...], s. [...].

⁷ Úř. věst. L 248, 24.9.2015, s. 1.

- (4) Oblast působnosti nařízení Rady (EU) 2015/1588 by proto měla být na uvedené kategorie podpory rozšířena.
- (5) Nařízení Rady (EU) 2015/1588 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,
- PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

V čl. 1 odst. 1 písm. a) nařízení (EU) 2015/1588 se doplňují nové body, které znějí:

„xv) financování poskytovaného nebo podporovaného z centrálně spravovaných finančních nástrojů nebo rozpočtových záruk EU, pokud se jedná o podporu v podobě doplňkových finančních prostředků poskytovaných ze státních zdrojů,

xvi) projektů podporovaných z unijních programů Evropské územní spolupráce;“.

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda*